

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., a Mgr. Hany Janotové ve věci

žalobce: **I. O.**, narozen XXX
státní příslušnost Ukrajina, bytem XXX
zastoupen advokátkou JUDr. Veronikou Pupalovou
sídlem Májová 606/35, Cheb

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 27. 10. 2025 jeho žádost o udělení dočasné ochrany, zaevidovanou pod č. j. OAM-0436778/DO-2025, z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., byl nezákonný.

II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce ze dne 27. 10. 2025, zaevidované pod č. j. OAM-0436778/DO-2025, o udělení dočasné ochrany.

III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 12 270 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, do rukou jeho právní zástupkyně, JUDr. Veroniky Pupalové.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a žalobní argumentace

- [1] Dne 27. 10. 2025 podal žalobce žádost o poskytnutí dočasné ochrany, č. j. OAM-0436778/DO-2025, kterou žalovaný obratem označil jako nepřijatelnou a vrátil ji žalobci zpět. Důvodem bylo předchozí udělení dočasné ochrany žalobci v Rumunsku. Žalobce tvrdí, že žalovaný postupoval dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále též „*Lex Ukrajina*“).
- [2] Žalobce s postupem žalovaného nesouhlasí, jelikož je toho názoru, že ke dni podání žaloby podmínky pro udělení dočasné ochrany v České republice naplnil. Z toho důvodu neměla být jeho žádost shledána nepřijatelnou. Tento postup žalobce označuje za nezákonný zásah.
- [3] Žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, zvláště pak na jeho bod 32, a na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-753/23, *Krasiliva*.
- [4] Rovněž odkazuje na rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 A 122/2024-55. Zmiňuje také věc, kterou žalovaný vede pod sp. zn. OAM-0415944-11/DO-2024. V dané věci měl již žalovaný dne 12. 6. 2025 udělit pobytové oprávnění typu D/DO/967, číslo vízového štítku X. Žalobce zdůrazňuje, že „[v] rozsahu dříve udělené dočasné ochrany EU Rumunskem došlo tedy v případě žadatele k vyznačení pobytového oprávnění ČR, s platností do 31. 3. 2026, kdy žadatel svůj pobyt v Rumunsku dříve zrušil“.
- [5] Žalobce utekl z Ukrajiny před válkou, jelikož se obával o svůj život. Uvádí, že se rozhodl svobodně žít v České republice. Na cestě sem žalobce tranzitoval přes Rumunsko, které považoval za bezpečnou zemi. Dne 17. 7. 2023 tam automaticky získal dočasnou ochranu a obdržel tzv. „permis“. Poté, co žalobce přišel do České republiky, zrušil získaný pobyt v Rumunsku, a to prostřednictvím rumunské ambasády, kde daný permis odevzdal. Obdržel při tom certifikát osvědčující jeho odevzdání, který je datován k 4. 3. 2025.
- [6] Z výše uvedených důvodů žalobce požaduje, aby soud rozhodl, že zásah žalovaného, jenž spočíval ve vrácení jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti, byl nezákonný. Rovněž požaduje, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením dané žádosti.

II. Vyjádření žalovaného

[7] Žalovaný se k žalobě nevyjádřil.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

- [8] Městský soud v Praze rozhodoval podle ust. § 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, nezákonnost zásahu posuzoval podle skutkového a právního stavu účinného v době konání zásahu.
- [9] Podle ust. § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
- [10] Soud se nejdříve zabýval otázkou, zda byly splněny podmínky, které judikatura správních soudů používá v souvislosti s posouzením, zda se v daném případě jednalo o nezákonný zásah. Jak dovodil Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, musí být kumulativně naplněny následující podmínky. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka), a to nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem či donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka). Tento zásah musí být zároveň zaměřen přímo proti němu nebo musí být v jeho důsledku pro němu přímo zasaženo (5. podmínka).
- [11] Soud shledal, že podmínky č. 1, 2, 4 a 5 byly naplněny. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, podmínka přímého zasažení do práv žadatele (žalobce) je splněna vrácením žádosti o dočasnou ochranu z důvodu její nepřijatelnosti.
- [12] Soud tedy musel následně posoudit, zda byla splněna i poslední (3.) podmínka, tedy zda byl daný zásah ze strany žalovaného proveden jako nezákonný.
- [13] Soud na tomto místě předeseílá, že při posuzování žaloby je vázán podstatou žalobního návrhu. Není tedy rozhodné jeho doslovné znění uvedené žalobcem v podané žalobě. Zásahová žaloba tak nemůže být správním soudem zamítnuta jen z toho důvodu, že se žalobci nepodařilo svoji námitku vyjádřit právně bezchybně. Postačí, když lze z žaloby vyčíst, proti čemu žalobce brojí. Soud proto může svůj výrok rozsudku zformulovat odlišným způsobem, než jak zněl v žalobě uvedený žalobní návrh. Je ale zapotřebí, aby soud setrval v mezích ustanovení § 87 odst. 2 s. ř. s. a dbal na to, aby byla šetřena podstata zásahu. Tyto závěry plynou z judikatury Nejvyššího správního soudu – viz například body 181-182 jeho rozsudku ze dne 20. 2. 2023, č. j. 9 As 116/2022-166. Aplikováno na žalobcovu věc z výše uvedeného plyne, že ačkoli je v žalobě uveden jako důvod nepřijatelnosti žádosti § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, vychází soud z toho, že žalobce měl v úmyslu argumentovat proti tomu důvodu, který žalovaného vedl k závěru o nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu tedy § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. K výše uvedenému lze odkázat rovněž na rozsudek pátého senátu zdejšího soudu ze dne 27. 11. 2025, č. j. 5 A 103/2025-24, který postupoval shodným způsobem.

- [14] Z obsahu soudního spisu vyplynulo, že se žalobce pobytového oprávnění získaného z titulu dočasné ochrany v Rumunsku vzdal na Velvyslanectví Rumunska v Praze. Na č. 1. 6 soudního spisu je založena kopie certifikátu č. C95-25-67, který osvědčuje, že se žalobce na velvyslanectví dostavil za účelem vzdání se svých práv plynoucích z udělené dočasné ochrany. Zároveň odevzdal permit č. 0165676.
- [15] Ve vztahu k posouzení souladu ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina s unijním právem se zdejší soud vyjádřil například ve výše citovaném rozsudku pátého senátu ve věci 5 A 103/2025. S těmito závěry se soud ztotožňuje, a proto na ně plně odkazuje i ve vztahu k nyní posuzované věci, jelikož nebyl shledán důvod se od daného právního názoru odchýlovat.
- [16] V bodě 27 daného rozsudku pátý senát k podstatě ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina uvedl: *„Koncipováním nového důvodu nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) měl zákonodárce v úmyslu překonat závěry dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu míjí účinkem. Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), nová druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina není – ve světle práva EU – sama o sobě způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.“*
- [17] Následně v bodě 28 pokračoval takto: *„Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak již uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 21. 10. 2025, č. j. 17 A 123/2025-26, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je politickým (nikoli právním) aktem, z něhož bez dalšího nelze dovozovat legislativní důsledky, tedy ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Soud nadto nepominul, že oznámení dle § 3 odst. 3 je oznámením o riziku vyčerpání kapacit, nikoli oznámením o překročení kapacit (srov. znění čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně). Čl. 25 odst. 3 směrnice předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita, mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě vytvoření „nepřekročitelné procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity (argument a maiori ad minus). Alespoň prozatím tento nový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v právu EU, které stanoví minimální požadavky stran dočasné ochrany. V právu EU tedy nemůže vyvolávat ani žádné právní účinky. Proto nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s novým § 3 odst. 3 zákona o dočasné ochraně.“*
- [18] V bodě 29 pátý senát uvedl: *„Nadto soud poukazuje na to, že § 5 odst. 1 písm. f) zákona o dočasné ochraně zjevně arbitrárně rozlišuje mezi těmi žadateli, kteří žádají o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu. Dopady tohoto postupu pak nedůvodně tíží zejména ty žadatele, kteří k datu podání žádosti již (nadto z vlastní vůle) nedisponovali povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu.“* Takto tomu bylo i v nyní posuzované věci, kdy se žalobce sám vzdal oprávnění k pobytu v Rumunsku, o čemž získal příslušný certifikát.

- [19] Ve vztahu k argumentaci žalovaného novými recitály obsaženými v prováděcím rozhodnutí Rady 2025/1460 soud odkazuje na vyjádření Nejvyššího správního soudu v této problematice, které formuloval ve svém rozsudku ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025–28 (viz bod 11 a násl.).
- [20] Zdejší soud tak shledal, že byla splněna i třetí podmínka formulovaná v rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci 10 Azs 153/2016-52, tedy podmínka nezákonnosti provedení zásahu ze strany žalovaného.
- [21] Proto měl žalovaný i v nyní posuzovaném případě postupovat ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42. Na žalobcovu věc se vztahuje výklad v bodě 78 odst. 3, kde se uvádí: „Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba již v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti prokazatelně již nedisponuje (např. z důvodu, že bylo na žádost žadatele zrušeno). V takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.“ Ačkoli se tedy v posledně citované pasáži odkazuje na písm. d) daného ustanovení Legis Ukrajina, dle názoru soudu platí daný závěr i ve vztahu k nemožnosti uplatnění institutu nepřijatelnosti dle písm. f) téhož ustanovení.
- [22] Soud dodává, že ve výroku tohoto rozsudku konkretizoval důvod nepřijatelnosti žádosti, který dle jeho názoru byl nezákonný, jelikož má za to, že toto zpřesnění je vhodné učinit s ohledem na výše uvedené okolnosti daného případu (odkaz na odlišný důvod nepřijatelnosti v podané žalobě).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

- [23] Z výše popsanych důvodů došel zdejší soud k závěru, že žaloba je důvodná, jelikož se žalovaný dopustil nezákonného zásahu vůči žalobci. Proto soud výrokem I. tohoto rozsudku určil, že žalobcem tvrzený zásah je nezákonný. Výrokem II. soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování žalobcova práva podat žádost o dočasnou ochranu. Zároveň žalovanému tímto výrokem přikázal obnovit stav, který panoval před tím, než byla žalobci jeho žádost vrácena pro nepřijatelnost.
- [24] Soud o žalobě rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Účastníci řízení nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Skutkové okolnosti případu (datum opuštění Ukrajiny, vstup do Rumunska, vzdání se ochrany v Rumunsku) nebyly mezi účastníky sporné, nebylo tak nutné tyto skutečnosti zjišťovat dokazováním.
- [25] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl výrokem III. dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož měl žalobce v dané věci plný úspěch, přiznal mu zdejší soud náhradu důvodně vynaložených nákladů soudního řízení, a to v plném rozsahu. Z toho důvodu, že žalobce byl dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, *ex lege* osvobozen od soudního poplatku, tvoří náklady řízení pouze odměna advokáta. Tvoří ji dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení a sepsání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb

(advokátní tarif)], přičemž za každý z nich náleží částka 4 620 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a paušální náhrada hotových výdajů v částce 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za řízení o žalobě tak zástupci žalobce náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 10 140 Kč [2 x (4 620 + 450)]. Jelikož je zástupce žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tato částka o částku 2 130 Kč odpovídající 21% dani z přidané hodnoty na celkovou částku 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 4. února 2026

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu